

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ФІЛОСОФІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

наукowo-педагогiчної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Філософія

PHILOSOPHY

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

тип дисципліни: обов'язкова

мова(и) викладання: українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» є однією зі складових комплексної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня галузі знань Д «Бізнес, управління та право» спеціальності Д 2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Розробник:

Ступак О.П., старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Філософія» узгоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», кандидат економічних наук,
доцент

Олексій ПАЩЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни "Філософія" розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії.

Протокол №_10_ від «_19_»_травня_2025 р.

В. о. завідувача кафедри

Людмила МАТВИЄНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни "Філософія" розглянуто Навчально - методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту.

Протокол №_11_ від «_13_»_червня_2025 р.

Голова

Олег БОБІНА

Проект робочої програми навчальної дисципліни "Філософія" погоджено з навчальним відділом.

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія" затверджена Навчально-методичною радою НУК.

Протокол №_6_ від «_25_»_червня_2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН
© НУК, 2025

Зміст

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	12
7. Форми поточного та підсумкового контролю	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання	15
9. Засоби навчання	16
10. Рекомендовані джерела інформації	16

ВСТУП

Анотація

Формування у студентів системи світоглядних і методологічних знань, поєднання професійної підготовки з сучасним науковим мисленням і високою методологічною культурою, поглиблення смислового контексту явищ культурного життя сучасності. Дана дисципліна призначена розкрити студентам сутність філософського дослідження, його головні проблеми і функції, ознайомити їх із загальною історією світової та вітчизняної філософської думки, окреслити особливості української філософії на тлі європейського культурно-історичного процесу та сучасні підходи до її вивчення, сформувати навички логічного та критичного мислення на основі теоретичного рівня світогляду.

Ключові слова: філософія, критичне мислення, логічне мислення, світогляд, культурний процес, філософське дослідження, методологія.

Abstract

The discipline facilitates to form the system of worldview knowledge and methodological knowledge, it combines professional training with the modern scientific thinking and high methodological culture, and furthermore, it reveals the depth of meaningful connotations of the modern cultural phenomena. The discipline is aimed at revealing the sense of philosophical research, its main problems and functions; it presents the general history of the national and world philosophical thought, shapes the peculiarities of Ukrainian and European historical and cultural process as well as demonstrates the modern approaches to the philosophical study and forms the logical and critical skills on the base of theoretical representation.

Key words: philosophy, critical thinking, logical thinking, worldview, cultural process, philosophical research, methodology.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: D «Бізнес, управління та право»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: D 2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування».	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету:		Семестри	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		30 год	6 год
		Семінарські заняття	
		30 год	6 год
		Самостійна робота	
		60 год	108 год
		Індивідуальні завдання	
		–	–
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей**:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Українська мова (за професійним спрямуванням).

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких **програмних результатів навчання**:

- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія, основні етапи її розвитку, напрямки, школи

Тема 1. Філософія як форма духовного освоєння світу.

1. Сутність і структура світогляду.
2. Історичні типи світогляду.
3. Специфіка філософського знання.
4. Зародження філософії в країнах Стародавнього Сходу. Характеристика основних філософських шкіл Давньої Індії й Китаю. [1, стор. 43-49, 61-106], [7, стор.5-31], [6, стор. 8-31].

Тема 2. Антична філософія.

1. Натурфілософський космологізм.

2. Метафізика буття (онтологізм).
3. «Афінська школа» -- вищі класичні досягнення філософії.
4. Моральна філософія еллінізму. [1, стор. 107-181], [7, стор. 31-46].

Тема 3. Європейська філософія Нового часу.

1. Особливості філософії Нового часу. Наука і проблема пізнання. Протилежність емпіризму і раціоналізму.
2. Формування національних філософських шкіл у 18 столітті.
3. Філософські ідеї французького Просвітництва. [6, стор. 132-157], [7, стор. 55-63].

Тема 4. Німецька класична філософія.

1. Теоретична революція в німецькій філософії. Теорія пізнання і моральна філософія І. Канта.
2. Розвиток німецького ідеалізму. Філософія Й. Фіхте і Ф. Шеллінга.
3. Філософська система і діалектичний метод Г. Гегеля.
4. Антропологічний матеріалізм Л. Фойєрбаха. Філософія К. Маркса як завершення німецької класичної філософії. [1, стор. 279-313], [7, стор. 77-88].

Тема 5. Сучасна філософія (XX – XXI ст.)

1. Особливості сучасної світової філософії.
2. «Філософія життя». Фундаментальна онтологія і екзистенціалізм.
3. Феноменологія і герменевтика.
4. Позитивістська орієнтація у філософії XX століття. Аналітична філософія. «Нова філософія науки» і критичний раціоналізм.
5. Французький структуралізм і постмодернізм. [1, стор. 391-462].

Тема 6. Українська філософська думка

1. Загальна характеристика і основні етапи розвитку українського філософствування.
2. Філософське мислення Київської Русі та староукраїнського періоду.
3. Вчення Г. Сковороди.
4. Українська філософія XIX – XX століть. Світоглядна та антропологічна проблематика української філософії радянської доби. [3, стор. 103-111, 189-190, 245-251], [4, стор. 20-135], [7, стор. 164-181].

Змістовий модуль 2. Філософія як онтологія, методологія і гносеологія

Тема 7. Філософська онтологія: проблема буття.

1. Поняття буття у філософії. Людинорозмірна визначеність буття.
2. Матерія. Форми її існування. Рух як спосіб буття матерії. Час і простір людського буття.
3. Сучасна наукова картина світу.
[2, стор. 208-221], [7, стор. 182-193].

Тема 8. Духовний вимір людського буття. Проблема свідомості.

1. Проблема виникнення та природи свідомості. Свідомість як пізнавальне і духовно – практичне відношення до дійсності.
2. Свідомість в структурі психічного. Психоаналітична концепція свідомості.
3. Свідомість і мова. Свідомість і самосвідомість. Феномен рефлексії.
4. Духовність і духовні здібності людини. Ціннісна свідомість: досягнення сенсу буття. [7, стор. 194-212].

Тема 9. Концепція розвитку та її альтернативи. Діалектика як система законів розвитку.

1. Ідея діалектики в історії філософії. Діалектика як спосіб мислення і пізнання. Сучасна філософська концепція розвитку. Глобальний еволюціонізм. Синергетика.
2. Діалектика як система законів розвитку. Моделі історичного розвитку.
3. Категорії діалектики. Детермінізм, індетермінізм, свобода. [7, стор. 213-237].

Тема 10. Філософія як гносеологія.

1. Природа та структура пізнавальної діяльності. Проблема можливості пізнання світу.
2. Суб'єкт і об'єкт пізнання, їх взаємодія.
3. Діалектика чуттєвого і раціонального в пізнанні. Рівні пізнання.
4. Проблема істини. Істина і цінність. Істина і правда/постправда.
[7, стор. 238-279].

Тема 11. Наукове пізнання, його принципи і методи.

1. Наука як феномен соціокультурного буття та її світоглядні передумови. Етос науки.
2. Головні елементи структури науки. Форми і методи наукового пізнання. Філософія та наука: відмінність можливостей та взаємодія.
3. Наука як соціальний інститут. Функції науки. Проблема соціальної відповідальності вченого. Етика технологічної доби.
[2, стор. 222-241], [5, стор. 12-60].

Змістовий модуль 3. Сучасна соціальна філософія

Тема 12. Суспільство і природа.

1. Філософський сенс поняття «природа». Людина і природа. Поняття антропосфери, соціосфери, техносфери.

2. Основні етапи взаємодії суспільства і природи. Вчення В. Вернадського про ноосферу. Коеволюція людини і природи.
3. Екологічна криза та її глобалізація. Екологізація свідомості і життєдіяльності.
[7, стор. 293-327].

Тема 13. Суспільство як предмет філософського аналізу.

1. Філософський аналіз суспільства. Діяльність як спосіб існування соціального. Суспільство як система, що саморозвивається та самоорганізовується.
2. Основні парадигми сучасної соціальної думки.
3. Соціальна структура суспільства.
4. Соціум як історичний процес. Поняття і критерії історичного прогресу. Взаємозв'язок науково – технічного і соціального прогресу.
[2, стор. 256-265], [7, стор. 280-292].

Тема 14. Проблема людини в філософії.

1. Людина – центральна проблема філософії. Співвідношення біологічного і соціального в людині. Буття людини: дух, душа і тіло. Людське буття як співбуття.
2. Діяльність як спосіб буття людини в світі. Філософський аналіз відчуження. Творчість і свобода.
3. Проблема сутності і походження людини.
4. Філософія про сенс і мету життя людини. Життя людини як єдність універсально-людського і неповторно-індивідуального. Самоцінність людського буття.
[2, стор. 307-311], [7, стор. 371-388].

Тема 15. Глобальні проблеми сучасності.

1. Глобальність як новий феномен сучасності. Сутність і протиріччя процесу глобалізації.
2. Глобальні проблеми сучасності.
3. Філософія техніки. Людина в інформаційному суспільстві.
4. Глобальне прогнозування майбутнього. Моделювання і проєктування майбутнього. Проблема втілення ідеалу: ідеал і утопія. Імперативи етики технологічної доби.
[7, стор. 401-408, 497-527].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем	лаб	с.р.		л	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Філософія, основні етапи її розвитку, напрямки, школи										
Тема 1. Філософія як форма духовного освоєння світу. Історичні типи світогляду. Зародження філософії в країнах Стародавнього Сходу.	10	2	2	–	6	10	4	–	–	8
Тема 2. Антична філософія. Філософія середньовіччя і Відродження	10	2	2	–	6	10		–	–	10
Тема 3. Європейська філософія Нового часу.	10	2	2	–	6	10		–	–	6
Тема 4. Німецька класична філософія.	10	2	2	–	6	10		–	–	10
Тема 5. Сучасна філософія (XX –XI ст.).	10	2	2	–	6	10		3	–	7
Тема 6. Українська філософська думка.	10	2	2	–	6	10		–	–	10
Разом за змістовим модулем 1	60	12	12	–	36	60	4	3	–	53
Змістовий модуль 2. Філософія як онтологія, методологія і гносеологія										
Тема 7. Філософська онтологія: проблема буття.	6	2	2	–	2	6	1	3	–	4
Тема 8. Духовний вимір людського буття. Проблема свідомості.	6	2	2	–	2	6			–	6
Тема 9. Концепція розвитку та її альтернативи. Діалектика як система законів розвитку.	6	2	2	–	2	6			–	4
Тема 10. Філософія як гносеологія.	6	2	2	–	2	6			–	6
Тема 11. Наукове пізнання, його принципи і методи.	6	2	2	–	2	6			–	6
Разом за змістовим модулем 2	30	10	10	–	10	30	1	3	–	26
Змістовий модуль 3. Сучасна соціальна філософія										
Тема 12. Суспільство і природа.	7	2	2	–	3	7	1	–	–	6
Тема 13. Суспільство як предмет філософського аналізу.	8	2	2	–	4	8		–	–	8
Тема 14. Проблема людини в філософії.	7	2	2	–	3	7		–	–	7
Тема 15. Глобальні проблеми сучасності.	8	2	2	–	4	8		-	–	8
Разом за змістовим модулем 3	30	8	8	–	14	30	1	-	–	29
Усього годин	120	30	30	–	60	120	6	6	–	108

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Зародження філософії в країнах Стародавнього Сходу.	2	–
2	Класичний період античної філософії.	2	–
3	Емпіризм, сенсуалізм і раціоналізм Нового часу.	2	–
4	Німецька класична філософія.	2	–
5	Сучасна філософія (XX – XXI ст.).	2	2
6	Ментальні риси української філософської думки.	2	–
7	Філософська онтологія: проблема буття.	2	–
8	Проблема виникнення та природи свідомості.	2	–
9	Діалектика як система законів і категорій.	2	2
10	Філософія як гносеологія.	2	–
11	Істина як процес і результат пізнання.	2	–
12	Суспільство і природа.	2	–
13	Сфери суспільного життя.	2	–
14	Проблема людини в філософії.	2	–
15	Глобальність як новий феномен сучасності.	2	2
РАЗОМ		30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);
- підготовка до семінарських занять – 2 год/1 заняття;
- написання рефератів, есе (обсяг однієї роботи 10-20 аркушів А4) – мінімум 15 годин на 1 роботу;
- підготовка до контрольних заходів – (15-30) год. на 1 захід.

Розподіл часу самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	6
2	Підготовка до семінарів	30	12
3	Підготовка рефератів	–	60
4	Підготовка до екзамену	15	30
РАЗОМ		60	108

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Набуття здобувачами компетенцій забезпечується через засвоєння навчального матеріалу у вигляді лекційних, семінарських занять та самостійної роботи студентів.

Основними методами навчання з дисципліни є:

1. Пояснювально-ілюстративний метод, за допомогою повідомлення та засвоєння інформації на лекційних та семінарських заняттях словесними й наочними засобами.

2. Проблемний метод, коли на семінарських заняттях утворюються пошукові ситуації, розвивається активність, самостійність, творчі здібності здобувачів освіти.

При вивченні дисципліни використовуються 3 групи методів навчання:

I група методів - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні: розповідь-пояснення, лекція;
- наочні: ілюстрація, презентація, демонстрація; застосовуються мультимедійні слайди та лекційні демонстрації.
- індуктивні та дедуктивні методи: розвиток абстрактного мислення для засвоєння навчального матеріалу на основі узагальнень;
- репродуктивні методи: робота за готовими прикладами;
- творчі, проблемно-пошукові методи: самостійна, творча пізнавальна діяльність;
- навчальна робота студентів під керівництвом НПП;
- самостійна робота студентів.

II група методів - методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу; аналіз життєвих ситуацій;
- методи стимулювання обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчального предмета; вимоги до вивчення предмета; заохочення та покарання в навчанні;

III група методів - методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

Засобами оцінювання результатів навчання є:

- модульні контрольні роботи;
- індивідуальні та групові творчі завдання;
- екзаменаційна робота.

Методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді;
- письмові відповіді;
- виконання завдань із застосуванням комп'ютерної техніки;
- підготовка рефератів;

– презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Допускається застосування дистанційних технологій для діагностики результатів навчання.

Для зручної та ефективної організації навчального процесу використовується Google Classroom з навчальної дисципліни, де розташовані конспекти лекцій, завдання до семінарських робіт та супроводжувальні матеріали. Доступ до класу надається на першому семінарському занятті за університетською електронною поштою.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Поточний контроль проводиться в межах навчальних занять і передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначених тем (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Поточний контроль здійснюється протягом семестру в наступних формах:

- перевірка екзаменаційних робіт;
- проведення та перевірка модульних контрольних робіт;
- контроль виконання індивідуального реферативного завдання;
- контрольна робота на заочній формі навчання;
- семестрова атестація.

При виконанні модульних контрольних робіт здобувач вищої освіти відтворює засвоєні знання шляхом надання письмових відповідей на поставлені запитання. На теоретичні запитання необхідно давати розгорнуті відповіді, супроводжуючи їх прикладами та ілюстраціями. Повнота відповідей оцінюється згідно з теоретичним матеріалом, наведеним у джерелах інформації для кожної теми. На тестові запитання потрібно вказати номер правильної відповіді та її формулювання.

Контрольна робота на заочній формі навчання за змістом є об'єднаним представленням модульних контрольних робіт, які проводяться для здобувачів денної форми навчання, і має відповідати тим самим вимогам. Контрольна робота на заочній формі навчання виконується протягом семестру і здається до проведення підсумкового контролю.

Поточний модульний контроль проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний змістовний модуль і має на меті оцінку результатів знань студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Семестрова атестація дає змогу здійснити проміжну оцінку досягнень здобувача вищої освіти. В період семестрової атестації викладач оцінює результати поточного контролю та атестує чи не атестує здобувача вищої освіти.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків, підготовці публікацій, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, тощо можуть присуджуватися додаткові бали. Додаткові бали також можуть присуджуватися за результатами перевірки конспекту лекцій, контролю відвідування занять та за активність на лекціях і семінарських заняттях.

За всі поточні контрольні заходи протягом семестру, з урахуванням додаткових балів, студент сумарно може отримати від 0 до 100 балів.

Умовою допуску студента до семестрового підсумкового контролю є мінімальна сума у 60 балів, яку студент повинен набрати у разі виконання всіх елементів модулів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді **екзамену** в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни. Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – **25 балів**.

Студент, який набрав за всі поточні контрольні заходи менше 60 балів або хоче отримати додаткові бали, пише семестрову екзаменаційну роботу (проводиться у письмовій формі), до якої він допускається, якщо має за виконання всіх передбачених елементів модулів не менше 35 балів. Максимальна кількість балів за семестрову підсумкову залікову роботу (екзамен) становить 25 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни від 60 до 100 балів визначається як сума балів за змістовими модулями та семестрової залікової роботи (у разі її написання).

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на семінарських заняттях	15 x 3 бали = 45 балів	3 x 5 балів = 15 балів
МКР	3 x 10 = 30 балів	-
Підготовка рефератів	–	3 x 20 балів = 60 балів
Екзамен	25 балів	25 балів
Всього	100	100

Відповіді на семінарах дфн/зфн	Критерії оцінювання
3/5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
2/4-3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
1/2-1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
Максимальна кількість балів за даною формою контролю становить 45 (15 занять по 3 бали) та 15 балів для заочної форми навчання (3 заняття по 5 балів)	

Критерії оцінювання завдань в МКР для ДФН

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Критерії оцінювання відповіді на питання екзамену

Правильних відповідей, %	100-90	80-70	60-50	40-30	20-10
Бал	25	20	15	10	5

Підготовка реферату	Критерії оцінювання
20	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання.
15	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання роботи.
10	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
0	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає пред'являємим вимогам. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
<i>Максимальна кількість балів за даною формою контролю становить 60 (3 реферати по 20 балів).</i>	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
ЗМ1	T1	Семінарське заняття №1	3	Семінарське заняття №1	5
	T2	Семінарське заняття №2	3	Підготовка реферату №1	20
	T3	Семінарське заняття №3	3		
	T4	Семінарське заняття №4	3		
	T5	Семінарське заняття №5	3		
	T6	Семінарське заняття №6	3		

	Денне відділення			Заочне відділення	
	Вид роботи		Бали	Вид роботи	Бали
	МКР		10		
ЗМ2	T7	Семінарське заняття №7	3	Семінарське заняття №2	5
	T8	Семінарське заняття №8	3	Підготовка реферату №2	20
	T9	Семінарське заняття №9	3		
	T10	Семінарське заняття №10	3		
	T11	Семінарське заняття №11	3		
	МКР		10		
ЗМ3	T12	Семінарське заняття №12	3	Семінарське заняття №3	5
	T13	Семінарське заняття №13	3	Підготовка реферату №3	20
	T14	Семінарське заняття №14	3		
	T15	Семінарське заняття №15	3		
	МКР		10		
Підсумковий контроль		Екзамен	25	Екзамен	25
Сума			100		100

9. Засоби навчання

У спеціальних засобах навчання потреби немає.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Волинка Г. І., Гусев В. І., Мозгова Н. Г. Історія філософії в її зв'язку з освітою / за ред. Г. І. Волинка. Київ: Каравела, 2006. 480 с.
2. Киричок О. Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: РВВ ПДАА, 2010. 381 с.
3. Петрушенко В. Л. Філософія: підручник. Львів: Магнолія 2006, 2018. 506 с.
4. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія: підручник. Київ: Академвидав, 2013. 576 с.
5. Патлайчук О. В. Розвиток природно-правових поглядів в філософії України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): монографія. Миколаїв: НУК, 2018. 256 с.

6. Патлайчук О. В., Ступак О. П., Гончарова О. О. Наука як соціокультурний феномен: практикум з дисципліни "Філософія науки". Миколаїв: НУК, 2020. 192 с.
7. Філософія [Електроний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.
8. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. Підручник / за ред. В. Г. Кремень, В. В. Ільїн та ін. Київ: Книга, 2015. 528 с.
9. Філософія: навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. Київ: Вікар, 2008. 534 с.
10. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. Посіб./за ред. Акад. НАН України Л. В. Губернського. Київ; Знання, 2009. 621 с.

Допоміжна література

1. Антологія сучасної аналітичної філософії / за ред. А. С. Синиці. Львів: Літопис, 2014. 374 с.
2. Артюнов В. Х., Бондар Ю. М., Вільчинський Ю. М. Філософія, релігієзнавство, логіка. Київ: Вікар, 2008. 622 с.
3. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну. Київ: Четверта хвиля, 2001. 424 с.
4. Гадамер Г. Г. Істина і метод: в 2 т. Київ: Юніверс, 2000. Т. 1. 464 с.; Т. 2. 478 с.
5. Гоббс Т. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної. Київ: Дух і літера, 2000. 606 с.
6. Гуссерль Е. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки. Київ: ППС, 2009. 356 с.
7. Кирильчук В. Т., Решетов О. О., Стежко З. В., Стежко Г. П. Філософія в короткому вигляді: навч. посібник. Кіровоград: «Імекс ЛТД», 2005. 188 с.
8. Лук'янець В., Соболев О. Філософський постмодерн. Київ: Абрис, 1998. 351 с.
9. Огородник І. В., Русин М. Ю. Українська філософія в іменах. Київ: Либідь, 1997. 328 с.
10. Присухін С. І. Філософія: навч. посібник. Київ: Основи, 2008. 455 с.
11. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки. Київ: Основи, 1998. 425 с.
12. Синиця А. С. Аналітична філософія. Львів: ЛДУФК, 2013. 304 с.
13. Філософія: підручник / М. Фюрст, Ю. Тринкс та ін. Київ: Дух і літера, 2019. 536 с.
14. Філософський енциклопедичний словник / Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
15. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Київ: Обрій, 1992. 229 с.

Інформаційні ресурси в Internet

1. Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України: публікації. URL: <https://www.filosof.com.ua/publik.htm>.
2. Антропологічні виміри філософських досліджень: збірник наукових праць. URL: <https://library.diit.edu.ua/uk/article/377>.
3. Humanitarium: збірник наукових праць з педагогіки, психології, філософії.

- URL: <https://humanitarium.com.ua/index.php/hum>.
4. Sententiae: історико-філософський журнал. URL: <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae>.
 5. Δόξα/Докса: збірник наукових праць з філософії та філології. URL: <http://doxa.onu.edu.ua/>.
 6. Актуальні проблеми філософії та соціології: збірник наукових праць. URL: <http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS>.
 7. Вища освіта України: журнал. URL: <https://wou.npu.edu.ua/>.
 8. Гілея: науковий вісник. URL: <http://www.gileya.org/>.
 9. Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченко. Серія "Філософія, політологія". URL: http://www.phildep.univ.kiev.ua/ua/view/Vysnyk_KNU/78/19/6.
 10. Вісник Львівського університету. Серія "Філософсько-політологічні студії". URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology>.
 11. Вісник Національного юридичного університету імені Я. Мудрого. Серія "Філософія, філософія права, політологія, соціологія". URL:
 12. <http://fil.nlu.edu.ua/>.